

'İyileşme' ve 'hatırlama' üzerine bir arşiv

Yapı Kredi Kültür Sanat'ta açılan 'Bir Arada' başlıklı sergi dizisi, farklı coğrafyalarda yaşayan ancak sanatsal yaklaşımları ve araştırma konuları aynı olan iki sanatçıyı, Sena Başöz ve Noor Abuarafeh'i buluşturuyor.

GİZEM ÇETİMEN
gizem.cetimen@gmail.com

İstiklal Caddesi'ndeki binasında ikamet eden Yapı Kredi Kültür Sanat, 'Bir Arada' başlıklı bir sergi dizisine ev sahipliği yapıyor. Bu sergi dizisi kapsamında izleyiciyle buluşan 'İyileşme Olasılıkları' ve 'Fısıldama Metotları' başlıklı sergiler, iki sanatçının, Sena Başöz ve Noor Abuarafeh'in işlerini bir araya getiriyor. İyileşme, hatırlama ve arşiv kavramlarının irdelendiği serginin küratörlüğünü ise Didem Yazıcı ve Burcu Çimen üstleniyor.

Görsel sanatçı ve yönetmen Sena Başöz, 1980 İzmir doğumlu. 2002'de Boğaziçi Üniversitesi, Ekonomi Bölümü'nden mezun olan Başöz, yüksek lisans eğitimini 2010'da New York Bard College'da Film ve Video Bölümü'nde tamamladı. Sanatçının aidiyet hissi veren mekân arayışına dair ürettiği eserlerinden oluşturulan 'Dünyanın Merkezine Yolculuk' başlıklı ilk kişisel sergisi Daire Sanat'ta izleyicilerle buluştu. Sanatçı, aralarında 2020'de İstanbul Krank Art Gallery'deki 'Bir Teselli', Basel Lotsremark Proje'te'deki 'Ars Oblivionis' ve 2018'de Tokyo The Metropolitan Museum'daki 'Quiet Dialogue'un da olduğu pek çok kişisel ve karma sergide bulundu. Ayrıca sanatçının çalışmaları Cannes Film Festivali'nde, Documentarist ve Crossing Europe gibi festivallerde gösterildi. 2010'da Avusturya'da Atelierhaus Salzamt Misafir Sanatçı Programı'na katıldı. İstanbul'da yaşayan Başöz, eserleri aracılığıyla bakım ve ilgi kavramlarını, travma sonrası iyileşme süreçlerini araştırıyor.

'UNUTMAK BİR ÇEŞİT HASTALIK GİBİ'

Sanatçı Noor Abuarafeh ise 1986 yılında Filistin'de doğdu. Kudüs'te yaşayan Abuarafeh, Bezalel Academy for Arts and Design'dan mezun oldu. İlk kişisel sergisi 'The Moon is a Sun Returning as a Ghost'u Ramallah'daki Khalil Sakakini Kültür Merkezi'nde açtı. Video, performans, yayın ve metin ile çalışan Abuarafeh, eserleri aracılığıyla hafıza, tarih ve arşiv kavramlarını sorguluyor. Abuarafeh'in eserleri, aralarında 2014'te Kanada'daki Or Gallery'de 'Salt and Water', 2016'da Kudüs'teki Qalandia International, 2017'de 13. Sharjah Bienali ve 2020'de 11. Berlin Bienali'nde yer aldı.

'Bir Arada' sergi dizisi, 'sergi mekânını anlamlı bir biçimde nasıl kullanırız' sorusuyla ortaya çıkmış. Serginin küratörlerinden Didem Yazıcı, sergi tasarımını "Binanın galeri alanı koridorlardan oluşuyor. Ortada yüksek tavanlı, beyaz küp diye de adlandırabileceğimiz bir geniş alan var. Her iki katın koridorlarında solo sergilere yer verip ortadaki alanı ise sanatçıların çalışmalarının yakın bir diyalog halinde birlikte sergilendiği bir alan olarak çalıştık" diye anlatıyor.

Sergide, farklı coğrafyalarda yaşayan ancak sanatsal yaklaşımları ve araştırma konuları ortak olan iki sanatçının, Sena Başöz ve Noor Abuarafeh'in fotoğraf, video, heykel ve buluntu nesnelere oluşturulmuş yerleştirmeleri bulunuyor. Ayrıca her iki sanatçı da işleri aracılığıyla hayal ile hakikatin birbirine geçtiği alternatif dünyaları sanatseverlere sunuyor. Serginin küratörlerinden Burcu Çimen, bu sergi için yeni üretimlere yer verdiklerinin altını çizerek "Sanatçıların yeni iş

üretmelerine yol açmak şu dönemlerde özellikle önem verdiğimiz bir unsur" diyor. Sergide, Cumhuriyet'in 100. yılı vesilesiyle arşivi canlandırmak ve güncel bir perspektifle yeniden düşünmek amacıyla Yapı Kredi Tarihi Arşivi Selahattin Giz Koleksiyonu için ürettikleri eserler de görülebiliyor.

'İyileşme Olasılıkları' ve 'Fısıldama Metotları' sergileri, özellikle son günlerde yaşadığımız sıklıkla duyduğumuz iyileşme, hatırlama ve arşiv kavramları üzerine. Didem Yazıcı ve Burcu Çimen, serginin depremden dört gün önce açıldığını belirterek sergilerin isimlerini ve bu kavramları depremin yarattığı durumu bilmeden düşündüklerini aktarıyor. Yazıcı ve Çimen "Son yıllarda toplumsal olarak çok yara alıp yıprandığımızı düşünüyoruz. Unutmak bir çeşit hastalık gibi. Aynı zamanda travmatik bir deneyime

verilen cevap" diyor.

BEYOĞLU'NUN DEĞİŞEN KİMLİĞİ

Giriş katında izleyiciyi ilk olarak Sena Başöz'ün 'İyileşme Olasılıkları' sergisi karşılıyor. Sergide, Başöz'ün bireysel ve toplumsal travmalardan nasıl iyileşebileceği üzerine olasılıkları içeren farklı dönemlerden videoların yanı sıra yeni videoları ve enstalasyon çalışmaları da yer alıyor. Ayrıca sanatçının İstanbul'da ilk defa gerçekleştireceği 'Slalom' başlıklı performansı da bu sergi kapsamında sanatseverlerle buluşuyor. Performans, gezegenin iklim kriziyle azalan vaktinde, doğanın güçleri karşısında hareket ederek donuk bir şekilde varlığına devam eden kurumsal arşivleri yeniden canlandırmayı hedefliyor. Sergide Başöz'ün en dikkat çeken eserlerinden biri ise 'Geçit Töreni' başlıklı yerleştirmesi. Binalardan sökülmiş izlenimi veren dört heykelin tavanda asılı olduğu yerleştirmeye bir de video eşlik ediyor. Videoda bir grup insan, İstiklal Caddesi'nde ağır bina parçalarını taşıyarak yürüyor. Çalışma, Beyoğlu'nun sürekli değişime uğrayan kimliğinin farklı dönemlerden kalan yapıların üzerine sürekli kurulduğunu izleyiciye hatırlatıyor.

İkinci katta ise Noor Abuarafeh'in 'Fısıldama Metotları' sergisi bulunuyor. Sergide Abuarafeh, farklı dönemlerde ürettiği çalışmalarında tarihyazımın koleksiyonlar, ulus inşası ve kolonyal miraslar ilişkisi üzerinden ele alıyor. Çimen ve Yazıcı'ya göre özellikle arşiv çalışmalarının sözlü tarihe dayandığı Filistin'de hatırlamak kavramı hayati bir önem taşıyor. Sanatçı da işleri aracılığıyla hatırlamanın tarihyazımındaki bu hayati görevine vurgu yapıyor. Sanatçının sergide en dikkat çeken işlerinden biri ise 'Müzedeki Zaman Dışı Nesne Ben miyim?' başlıklı video yerleştirmesi. Böceklerle başlayan ve sonunda anlatıcının bir balınaya dönüştüğü video, hayvanat bahçeleri, mezarlıkların ve müzelerin birbiriyle olan benzerliklerini düşündürüyor. Ayrıca taş ve ahşap gibi organik yapılardan oluşturulmuş küçük hayvan heykelleri ve sanki dondurularak içine konmuş hayvanların olduğu kavanozların 'müzedeki sergilenen bir objeye verilen önemi taklit eden' olduğu bir bölüm de videodaki anlatıya eşlik ediyor.

'Bir Arada' (Sena Başöz, 'İyileşme Olasılıkları') Noor Abuarafeh, 'Fısıldama Metotları', 2 Nisan'a kadar Yapı Kredi Kültür Sanat'ta. ■